

UVODNIK - SENTIMENTALNOST

piše: Nives Kovač

Kot slika se vrstijo pred mano obrisi dreves tam v daljavi. Špica zvonika, nad njim zamolkli oblaki, ki legajo v noč. Tako krasotno, tako sentimentalno, moj vsakdanji večerni pogled skozi severozahodno okno. Preveč lepote na kupu, si mislim, toliko vzbujenih čutov (oči gledajo, nos vonja, ušesa slišijo). Murni pojejo življenju navkljub in ravnokar je letalo preletelo nebo. Vse se vrsti kot slika, barvna, zvočna slika. Z avtomobili v daljavi, ki napovedujejo slabo vreme, vsaj tako pripovedujejo starejši ...

Sentiment (fr. *sentiment* iz *sentir* čutiti) pomeni čustvo, občutje, občutek, tako po Verbinčevem Slovarju tujk. Iz sentimenta izhaja tudi pridevnik *sentimentalen* – se pravi pretirano čustven, preobčutljiv, sloneč na čustvih – in tudi smer *sentimentalizem*, druga evropska literarna smer iz 18. in 19. stoletja, ki je nastala kot reakcija proti klasicizmu, zanj je značilna pretirana čustvenost.

O tem nikomur ne pripovedujem, ko gledam prelepe oblake, ki potujejo po žarečem nebu, v večeru pred spokojno nočjo, ob brezplačnem koncertu murnov, ob luni, ki zaobjema vas, sprašujem pa se, ko slonim na čustvih (ki slonijo na čutilih – očeh, nosu, ušesih ...) in sem čustvena, ali je z mano kaj narobe? In si mislim, sama sebi razlagam ... to je narava, uboga bohotna razdajajoča se narava, ki obstaja sama po sebi že milijone let. Narava, zaznamovana od raz človeka, mirna, ki se še vedno ponuja v dar. In ves sentiment, ki ga ponuja, vsa lepota, ki seje, je dar neusahljive razuzdanosti voda, vetra in zemlje, njenih atributov.

Zato se vprašujem, kaj je narobe, če opaziš rdečino oblakov (ob zvoku avtomobilov iz daljave), zavzdihneš ob pogledu na morje (ki ga vidiš tu in tam) na katerega kriči jata galebov, posliniš kamen, ki si ga našel, da boš bolje videl njegove žile. Zakaj ne biti sentimentalni ob naravi, če smo mi njen konstrukt – konstrukt, ki jo je pojedel, kakor je kača požrla svoj rep ...

Ravniška sapca

Letnočasnik, izhaja na začetku letnih časov

Glavna in odgovorna urednica

Ingrid Kovač Brus

Urednica Literarnega kotička

Nives Kovač

Urednik za likovne priloge

Boris Zelenc

Tehnični urednik

Robert Brus

Oblikovanje

Gašper Amon

Stalni sodelavci

Melanija Nagode, Špela Nagode, Polona Nagode, Urban Nagode, Urša Nagode, Jolanda Babič Petrič, Hana Brus, Domen Brus, Vid Zelenc

Naslov uredništva

Ravnik 10
1372 Hotedršica
telefon (0) 7559 069
e-pošta ingrid.kovac@siol.net

Naklada

100 izvodov

ISSN 1854-5831

Tisk 4. številke je v celoti finančno podprl Silvo Pivk iz Hotedršice.

Najlepše se mu zahvaljujemo.

ELEKTROINSTALACIJE

Izvod Ravniške sapce lahko vedno dobite na kmetiji odprtih vrat Urbanovc na Ravniku.

IZ VSEBINE

- Uvodnik – st. 2
- Ravniške novičke – st. 3
- **Pogovor s Stanetom Nagodetom – st. 4**
- Pisma bralcev – st. 6
- Rolanje po Ravniku – st. 6
- **Kandidati za župana o Ravniku – st. 7**
- **Na obisku pri Korenčevih – st. 8**
- Domačija Plešnar, kulturni spomenik – st. 10
- **Kmetje o posledicah suše – st. 12**

- Čestitke – st. 13
- Portret – st. 14 in 15
- Jesen – st. 16
- **Ukrepi proti smrekovim lubadarjem pozimi – st. 17**
- Polhanje – st. 18
- Literarni kotiček – st. 19
- Drugo srečanje z bučkom – st. 20
- Zvezde – st. 22
- Zabava – st. 23

RAVNIŠKE NOVIČKE

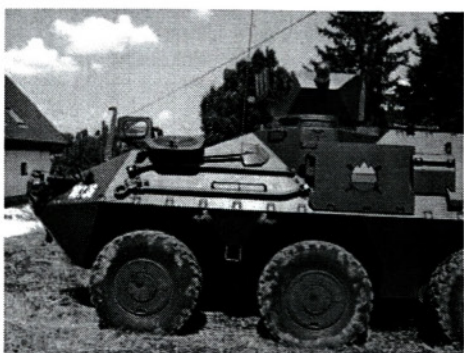
Na kresu pri Urbanovcu

foto: P. Nagode

Na predvečer sv. Janeza Krstnika, 23. junija 2006, smo pri Urbanovcu poskusili obnoviti star običaj. Nekaj Ravničanov se nas je zbralo ob kresu na Pivkovem griču. V prijetnem vzdušju, pijači in jedachi se je druženje zavleklo pozno v topla noč. (Š. N.)

Odbor za ohranitev stare Plešnarjeve domačije se zahvaljuje županu Janezu Nagodetu in arhitektu Lovrencu J. Erkerju za njun prispevek k obnovi ostrejša domačije. Trenutno še potekajo dogovori z izvajalci del.

(I. K. B.)

Valuk na Ravniku

foto: D. Brus

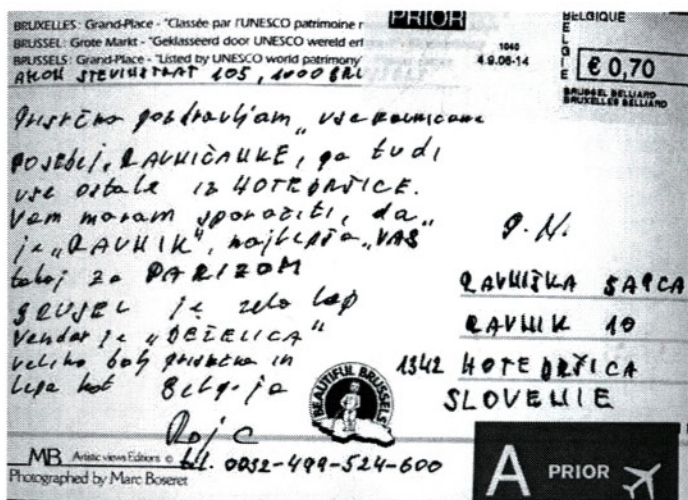
Konec maja je Ravnik obiskal novinar Radia Slovenija Ivan Merljak in pripravil odlično reportažo, ki je bila na sporedu v nedeljo, 18. junija 2006, na 1. programu nacionalnega radia. Zaradi zanimanja poslušalcev so v avgustu oddajo ponovili (I.K.B.).

V julijsko dopoldne nas je na Ravniku prebudilo tole vozilo. Imenuje se valuk, kot se vidi s fotografije, spada v avtopark slovenske vojske. Nekaj radovednih Ravničanov si ga je ogledalo tudi od znotraj. Kaj je vozilo počelo na Ravniku, nismo uspeli izvedeti. (I.K.B.)

RAJKO V BRUSLJU

Brussels

IDEJA ZA BOŽIČNO-NOVOLETNO DARILO

Svojim prijateljem, sorodnikom in znancem lahko ob koncu leta poklonite letnik *Ravniške sapce* (št. 5-8).

Prispevek 2500 SIT vključuje tudi poštnino. Naročila zbiramo v uredništvu.

Pogovor s Stanetom Nagodetom, predsednikom Krajevne skupnosti Hotedršica

Tik pred oktobrskimi volitvami, s katerimi se končuje še eno volilno obdobje, smo se z gospodom Stanetom Nagodetom, ki je zadnja štiri leta vodil Krajevno skupnost Hotedršica in bil hkrati občinski svetnik, pogovarjali o preteklem delu, uspehih in neuspehih, načrtih za prihodnost in perspektivah, ki jih vidi za Ravnik.

V zadnjem štiriletnem obdobju si bil predsednik KS Hotedršica? Kako bi ocenil delo KS v tem času, katere so po tvojem mnenju izpolnjene načrtovane naloge in kaj bi označil kot neuspeh zadnjih štirih let?

Če pogledam zadnje štiriletno obdobje, moram reči, da sem, glede na to, kako je kazalo, kar zadovoljen. Mogoče bi katera stvar tekla lažje in hitreje, če bi bila povsod, kjer človek dela, pripravljenost na sodelovanje. V tem času smo dokončali kabelsko televizijo, napeljali telefon do praktično vsake hiše in dokončno zaključili javno razsvetljavo. V posest smo dobili prvo stavbo, ki bo v celoti namenjena družbenim dejavnostim. To je stara osnovna šola

in v njej smo že uredili knjižnico, pripravljeni so tudi prostori za društva in prostor za pošto. Prizadevamo si namreč, da bi pošto spet dobili nazaj v Hotedršico, vendar je to seveda odvisno od pošte, pogovori z njo pa potekajo počasi, ker je njen sedež v Mariboru. Asfaltirali smo nekaj cest, na primer v Dolnji Novi svet in zdaj še v Zeleno dolino. To so bile glavne investicije. Na novo je potegnjena vodovod od Dolenca do črpalnice pri Logarju, še letos pa nameravamo nadaljevati z urejanjem vodovoda, predvsem z odmero zemljišč v Molkovi grapi in z novo vrtino. V vrtino bo potopljena električna potopna črpalka, ki bo vodo črpala neposredno v vodohram na Mladeju in po moji oceni bo od začetka naslednjega leta naprej Hotedršica z vodo preskrbljena za nadaljnjih 30 let. In ker bomo imeli zaprt sistem, vode ne bo več treba klorirati. Za uspeh štejem tudi zaključek del in sanacijo peskokopa, ki se je vlekla skoraj 20 let.

Dobro, govoril si samo o uspehih zadnjih let. Po drugi strani pa je cela vrsta stvari, ki jih KS obljublja že leta in se ves čas pojavljajo v planih, tudi v zadnjem, a se ne naredijo. To so na primer vprašanje pločnika skozi Hotedršico, izgradnja asfaltnega igrišča pri šoli, asfaltiranje nekaterih cest, gradnja večnamenske dvorane... Ali te stvari ostajajo v načrtih tudi za naprej?

Seveda, to so nujne in pereče stvari, ki jih bo treba urejati v prihodnjem obdobju, na prvem mestu je infrastruktura. Pločnik je zagotovo je ena od prvih večjih stvari, ki nas bo žulila in se jo moramo lotiti, druga pomembna stvar je ravniška cesta. Vse druge stvari so trenutno manj pomembne.

V prihodnosti se bo pojavilo tudi vprašanje kanalizacije. Zakonodaja nas obvezuje, da moramo kanalizacijo urediti do leta 2012 in v Hotedršici to bo eden od problemov. Študija z oceno stroškov je že narejena, skupaj z Občino Logatec bomo

kandidirali za sredstva iz kohezijskih skladov, delno pa bo to seveda tudi investicija krajevne skupnosti.

Pri vprašanju asfaltnega igrišča pri šoli se moramo zavedati, da je prav zdaj število otrok v 1. razredu najnižje, odslej bo število spet raslo in tudi z igriščem bo takrat lažje. Poleg tega pa je potrebno v naslednjem letu na novo urediti in razširiti izvoz iz Keltike na ravniško cesto in na novo usposobiti že močno dotrajano cesto do šole. Skupaj s tem bo prišlo na vrsto tudi igrišče. Vendar pa je v zvezi z igrišči še nekaj: dokler niso ljudem zagotovljene osnovne življenjske potrebe, tukaj mislim poti, vodo in podobne stvari, težko kdo dvigne glas ali roko tudi za kakšno takšno stvar. Se pa ponuja lepa priložnost za nova igrišča tudi v saniranem peskokopu, čeprav ostaja ob pametnem dogovoru z lastniki še vedno aktualno tudi sedanje nogometno igrišče. Vendar to zaenkrat ni najbolj aktualno vprašanje, o tem se bo po moje odločalo nekoliko kasneje.

Ena od perečih stvari je zame kulturni dom oziroma prosvetni dom. Še vedno je polovica našega in pri zadnji cenitvi je bil ocenjen na več kot 30 milijonov tolarjev. Prijaviti se nameravam na nekaj razpisov, vendar dokončno rešitev v zvezi z domom še iščemo. Možna rešitev se kaže tudi v prodaji našega deleža in v njegovem pametnem vložku.

V tem primeru bo Hotedršica dokončno ostala brez dvorane, brez odra in brez prireditvenega prostora. Gre skupaj s tem končno tudi resnejše načrtovanje večnamenske dvorane, o kateri se je pred petimi leti, pa tudi že večkrat prej že precej resno dogovarjalo?

Seveda, saj bo treba. Hotedršica se bo v prihodnosti širila in s tem tudi njene potrebe. Najprej pa bo seveda treba rešiti vse denacionalizacijske probleme, vendar to ni vse odvisno od nas.

Za konec meseca oktobra so razpisane volitve. Boš ponovno kandidiral na volitvah za člana Sveta KS in za člana Občinskega sveta? Kaj so po tvojem mnenju tvoje glavne prednosti, zaradi katerih naj bi te volivci volili?

Povem lahko, da nameravam kandidirati za člana Občinskega sveta in tudi za člana Sveta krajevne skupnosti, želel bi pa reči, da sem krajevno skupnost pripravljen še naprej voditi samo v primeru, če bom izvoljen tudi za občinskega svetnika. Prepričan sem namreč, da je to osnovni pogoj, da je neka krajevna skupnost uspešna in je zraven pri razdeljevanju denarja in odločitvah. Prednosti, zaradi katerih mislim, da bi lahko bil izvoljen, so po moje gotovo izkušnje, določene stvari in programe sem v zadnjih letih, ko sem deloval v občinskem svetu, pripravil in vnesel v srednjeročne smernice, konec koncev je moja prednost tudi volja in pripravljenost dela za vas.

Od česa vsega pa je odvisno, kako uspešna je neka Krajevna skupnost pri delitvi sredstev iz občinskega proračuna?

Kako uspešna je KS pri delitvi denarja iz občinskega proračuna, je odvisno od številčne zastopanosti občinskih svetnikov, nekaj od politične volje strank, nenazadnje pa tudi od pripravljenosti župana. Če te ni zraven pri rezanju kruha, je vprašanje, koliko drobtin lahko pobereš.

Z vstopom v EU je Slovenija dobila možnost pridobivanja sredstev na različnih razpisih, tudi mednarodnih. To še posebej velja za podeželje, na primer za slabše razvito Notranjsko regijo in tudi za Hotedršico. Ali je KS Hotedršica doslej že kakorkoli kandidirala na katerem od takšnih

razpisov in ali je bila uspešna? Na katerih razpisih bi lahko in tudi namerava kandidirati v prihodnje?

V vsakem primeru je občina prva, ki mora poskrbeti za to, saj se tudi proračun krajevne skupnosti napaja iz občinskega proračuna. Sredstva iz EU pa so dostikrat odvisna od tega, da mora določena občina del sredstev predvideti in rezervirati v proračunu že sama, še preden se prijavi na nek razpis. Trenutno se občina hitro razvija in zelo velik delež sredstev namenja za razvoj infrastrukture. Za takšna sredstva smo že kandidirali pri kanalizaciji, pripravili smo tudi dva manjša projekta skozi lokalne turistične organizacije in na rezultate sedaj čakamo. Taka sredstva pa je zelo težko pridobiti in dostikrat tudi sami razmišljamo premalo širokopotezno, premalo je interesa in nekaj je lokalne zavrtosti, upoštevati pa je treba še težke vremenske pogoje na tem območju, pa tudi preteklost.

Kakšna je po tvojem mnenju vloga Sveta krajevne skupnosti? Ali meniš, da so bili v zadnjem mandatu svetniki dovolj vključeni v delo in si jih kot predsednik dovolj izkoristil?

Sam bi si želel, da bi ga lahko še bolje izkoristil in bi si različne naloge bolj razdelili. Kako bo naprej, pa je seveda odvisno od nove sestave sveta in od volivcev.

Sedaj sva se že veliko pogovarjala o Hotedršici, bralce Ravniške sapce pa seveda še posebej zanima, kakšna je perspektiva Ravnika v načrtih Krajevne skupnosti. Pereče vprašanje je na primer, kdaj bo končno položen asfalt od Gubina do glavne ceste pod Ravnikom?

Mislim, da samega razvoja Ravnika asfalt ne pogojuje, vendar izboljšuje kakovost življenja. Za začetek je potrebna pripravljenost vaščanov in ta je že izkazana, potem širokopotezno mišljenje, druga taka stvar je nataliteta in tudi ta se na Ravniku počasi popravlja. Precej v zvezi z ravniškim asfaltom je v planu krajevne skupnosti za leto 2006 že načrtovano in sedaj, ko je končan asfalt v Zeleno dolino (strošek za dober kilometer asfaltiranja je bil preko 25 milijonov tolarjev), so jasnejše tudi finančne možnosti.

Z rebalansom občinskega proračuna za leto 2006 smo pridobili še nekaj dodatnih sredstev. Obljubim lahko, da bomo še letos, pred oktobrskimi volitvami postorili nekaj za izvedbo asfaltne prevleke. Z denarjem, ki smo ga dodatno namenili prav Ravniku,

bi radi izvedli nekaj zemeljskih del, če pa nam bo vreme dopuščalo, morda asfaltirali nekaj sto metrov ceste.

Prav tako želimo izvesti geodetsko odmero ceste na tistih odsekih, ki še nima statusa javnega dobra, ter pripraviti dokončni projekt za izvedbo asfaltacije do Keltike. Tako bo vse pripravljeno za dokončno izvedbo, kar pa bomo seveda vključili v plan KS Hotedršica za leto 2007. Z gotovostjo žal ne morem zagotoviti, ali nam bo vse uspelo izpeljati v enem letu, bolj verjetno v dveh. Vprašanje je namreč, ali bo iz občinskega proračuna v enem letu moč zagotoviti dovolj sredstev.

Kakšne so po tvojem mnenju razvojne možnosti za Ravnik v prihodnosti in kakšne bi ti kot predsednik KS podpiral? In kako bi kot predsednik Sveta KS reagiral na konkretne pobude po kabelski televiziji, javni razsvetljavi in drugih pridobitvah, ki jih Hotedršica že ima, če bi do takšnih pobud kdaj prišlo?

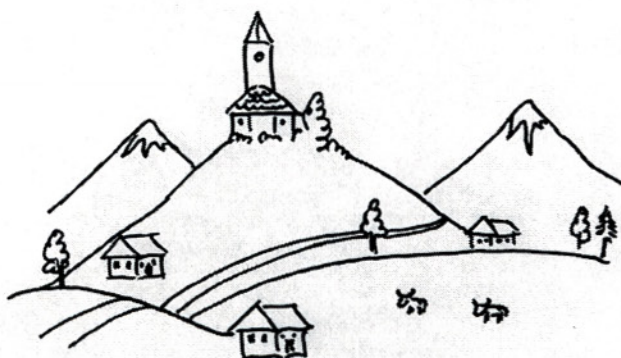
Ravnik bi po moje lahko gradil na pristnosti, vidim na primer možnosti razvoja turizma. Ravnik ima lepo in ohranjeno naravno okolje brez industrije, dva zavarovana objekta arhitekturne dediščine, kmetijo odprtih vrat, ekološko kmetijo in sam bi gotovo podpiral razvoj v tej smeri. Asfalt bi v nekaj letih prinesel še nekaj dodatnih možnosti.

Omenjene in podobne pobude pa bodo v naslednjih letih gotovo predmet razgovorov, saj se tudi Hotedršica vse bolj širi. Moramo se zavedati, da bo v prihodnosti vse pomembnejši ekonomski vidik. Žal. To pomeni, da je treba za vsako investicijo pretehtati argumente za in proti in ugotoviti, kateri argumenti nas silijo v to, da je investicija smiselna. Ampak načelno nobena investicija ni izključena, ne javna razsvetljava ne kabelska televizija, za katero tudi na Ravniku obstajajo tehnične možnosti. Gre za varianto z napeljavo nadzemnih kablov, ki smo jo preizkusili že v Hotedršici na Logu in deluje.

Iskreno ti želim, da ti bo v primeru, če boš še enkrat izvoljen za predsednika Krajevne skupnosti, uspelo izpeljati čimveč naštetih projektov. Hvala lepa za pogovor.

Pogovarjal se je Robert Brus

RAVNIK 2006

RAVNIK 2020

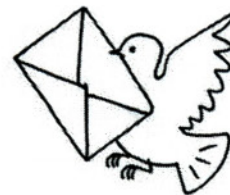
PISMA BRALCEV

Oglašam se na vabilo, da naj bralci »Ravniške sapce« kaj napišemo. Z zanimanjem sem prebrala dve številki letnočasnika. Posodila nam ju je Marica Brusova (sedaj Mittendorfer iz Kopra). Mož Janez Rupnik (Erjavcov Ivan iz Hotedršice) mi je pokazal zapis o Urbanovcem Poldetu – to je njegov stric po mamini strani in pa sliko ob pripovedi o Glčevem atu. Na sliki je namreč moja svakinja Marija Žust, por. Rupnik iz Hotedršice.

Iz srca hvala za vaš trud. Izredno zanimivo in pristrčno pišete. Veselim se z vami, ker imate tako veliko sodelavcev za ustvarjanje lista in ljudi, ki so vam pripravljeni povedati svoje zgodbe. Še meni so všeč in zanimive, čeprav nisem doma iz vaših krajev. Nasmejala sem se ob slikah štirinožcev in opisih, pa ob smešnicah. Recepte bom preizkusila. Mjam!

Vem, da ni enostavno pisati preprosto in berljivo, oz. vsem in vsakomur razumljivo, zato vam čestitam. Zapisi so spodbudili tudi moža Janeza, da se je lotil beležiti svoje spomine na sorodnike in doživljaje iz svoje mladosti.

Še tako nadaljujte in lep pozdrav vam in vsem sodelavcem!

Draguška Rupnik, Koper

ROLANJE PO RAVNIKU

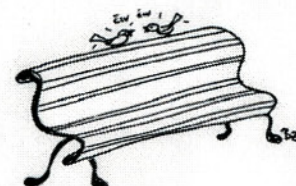
V tokratni številki Ravniške sapce začenjamo z novo stalno rubriko Rolanje po Ravniku. Podajamo se na negotovo, luknjasto, razrito ali z grobim kamenjem posuto, vedno zaprašeno in včasih zasneženo pot, po kateri rolanje ne bo preprosto, ampak vsak začetek je težak. Podobnost nastopajočih z resničnimi osebami ne bo namerna in zanjo se morebitnim prizadetim že vnaprej opravičujemo (uredništvo Rolanja po Ravniku).

- Jeseni se spet nadaljuje oster boj za osvojitev lovorike Ravniški dirkač leta. V vodstvu se ves čas izmenjujeta Zeleni dirkač in Rdeči dirkač. Poletne nevšečnosti, ko je bil prvi na eni od etap za mesec dni diskvalificiran, drugi pa je imel poškodovan dirkalnik, so mimo, tako da nekaj časa vodeči Štirikolesni dirkači spet zaostajajo. Možnosti za skupno zmago imata še oba vodeča, seveda pod pogojem, da bosta njuna dirkalnika zdržala vse obremenitve. Z zanimanjem bomo spremljali tudi nadaljnje etape (društvo zaprašenih in prestrašenih souporabnikov ravniške ceste press).
- Na eni od ravniških domačij je bila konec julija otvoritev temeljito prenovljenega stranišča 'na štrbunk'. Na priložnostni zabavi, na katero so povabili več gostov, ni manjkala niti izvirna torta. Ponosna lastnika sta povedala, da sta pri obnovi uporabila kombinacijo sodobnih in tradicionalnih gradbenih materialov, gostje pa so lahko preizkusili nekaj izvirnih tehničnih rešitev, ki jih bosta morda lahko tudi patentirala. Uredništvo Rolanja jima želi uspešno uporabo (šparajmo z dragoceno vodo press).
- Letošnjo jesen je po dolgem času sadje dobro obrodilo tudi na Ravniku. Gospodarji se veselijo, pripravljajo kotle in ocenjujejo, ali bo več slivovke ali hruškovca. Večinoma menijo, da je res skrajni čas za obnovo načetih zalog sadjevca. Če bi se kriza nadaljevala, bi ga morali začeti kuhati iz koruze, če ga še niso (društvo ljubiteljev domače kapljice press).
- V preteklem letu je Občina na Ravniku prodajala več kmetijskih zemljišč. Na javni razpis se je prijavilo toliko kupcev, da so se na razpravi na Upravnih enotah komaj natrpali v eno sobo. Med potencialnimi kupci so bili tako ugledna imena iz občinske politike kot ravniški domačini. Ker nihče noče odstopiti od nakupa, nastalemu zapletu še ni videti konca (združenje Ravniške zemljice ne bomo prodajali tujcem press).
- Pricurljala je vest, da se zunanji investitor resno zanima za postavitev nekakšnega centra za vzrejo jahalnih konj na Ravniku. V istem centru naj bi trenirali tudi lavinske pse za iskanje v plazovih zasutih oseb. Snežnih plazov na Ravniku sicer ni, so pa zameti, ki jih tudi ne bi smeli podcenjevati (zime so kljub globalnemu segrevanju vse hujše press).
- Na julijsko nedeljo sta se z Ravnika na večerno kolesarsko turo odpravila gosta iz glavnega mesta. Lahkomiselno sta upoštevala mnenje sicer izkušene domače napovedovalke vremena, ki je možnost nevihte kljub črnim oblakom ocenila za majhno. Med vračanjem v izhodišče sta gosta iz glavnega mesta popolnoma premočena preizkušala novo in izvirno športno disciplino – tek ob kolesu (tudi vremenoti se kdaj zmotijo press).
- Poletne nevihte so na Ravniku kot po tekočem traku kurile modeme, ruterje in drugo elektronsko kramo. Telekom, Siol in električarji se zaradi tega ne obremenjujejo, saj s prodajo novih naprav še zaslužijo. Vsega pa naj bi bila kriva takoimenovana indukcija, ki nastane v nadzemnih žicah (v njihovi gostoti je Ravnik svetovni rekorder) in povzroči povečanje napetosti (enkrat bomo vse kable zakopali v zemljo press).
- Pripovedovalec je pod Stranami v bližini Male ceste to poletje večkrat opazil popolnoma belo srno. Po njegovih zagotovilih je zamenjava s Semenkovtovo kozo izključena. Srna je lahko opazna in ker se ves čas zadržuje nevarno blizu ceste, se pripovedovalec boji, da ne bo dočakala zime (veliko lovcev strelja kar iz avta press).

Sprehajalci, dobrodošli

Pot od Hotedršice do Ravnika in naprej proti Logatcu je ob lepem vremenu prijetna in priljubljena sprehajalna tura. Da bi bilo obiskovalcem še prijetneje, predlagamo, da postavimo na primernih mestih nekaj klopc. *Ravniška sapca* vabi in prosi:

- naše ravniške sprehajalce (go. Frančiško, go. Malko in g. Ivana), da razmislijo, kje bi bilo klopc najprimerneje postaviti,
- lastnike zemljišč, ali so pripravljeni dovoliti, da bi na njihovem zemljišču stala klopa,
- nakup dveh klopic je že obljubila KS Hotedršica, ki se ji zelo zahvaljujemo, iščemo pa tudi druge donatorje.

KANDIDATI ZA ŽUPANA O RAVNIKU

Sredi predvolilnih priprav smo vseh devet kandidatov za župana občine Logatec povprašali po njihovi viziji razvoja Ravnika. Vsem smo zastavili naslednja vprašanja: **Poznate vasico Ravnik? Poznate njene potenciale in probleme? Na kakšen način bi kot župan podpirali njen razvoj v naslednjih 4 letih?**

Mateja Mlakar Kržišnik: Kot prvo se Vam moram zahvaliti za Vaša upravičeno "smešna vprašanja", saj bi moral vsak kandidat, ki kandidira za mesto župana ali županje v občini Logatec, biti seznanjen z vsemi kraji v občini in njihovo problematiko, med te spada seveda tudi prekrasni Ravnik. Sama sem se čez Ravnik že nekajkrat zapeljala in v oči mi je padla problematika infrastrukture, saj je pristop iz Logaške strani močno oviran, cesta ni asfaltirana in zelo strma. In lahko si predstavljam, kako mora biti za Vas prebivalce Ravnika šele pozimi. Potenciale v kraju Ravnik vidim predvsem v razvoju kmetijstva in gozdarstva, z eno besedo v razvoju podeželja. V času štiriletnega mandata bi se predvsem posvetila ureditvi že prej omenjene infrastrukture, razvoju turističnega kmetijstva in razvoju sonaravnega oz. ekokmetijstva.

Janez Nagode: Vasico Ravnik, ki leži nad Hotedrščico in tudi teritorialno spada v KS Hotedrščico, dobro poznam, saj me večkrat tja zanese peš pot, lepa narava in čudoviti razgled. Potencial Ravnika je predvsem nadaljnji razvoj turizma, za kar ima nekaj osnovnih pogojev in že prve zametke. Pri tem pa vztrajati na ohranjanju krajine, čiste narave, vzpodbujati ohranjanje aktivnih kmetij... V prvi vrsti je potrebno zaključiti modernizacijo in rekonstrukcijo ceste Hotedrščica - Ravnik - G2 -102 (Pod Ravnikom). Razširiti cesto in urediti križišče z vidika varnosti v sami Hotedrščici na začetku "ravniške ceste". Nuditi pomoč pri organizaciji in pridobivanju finančnih sredstev za obnovo, posodobitev in postavo na ogled dveh stavb, ki sta v lasti domačinov in zaščiteni kot kulturna spomenika lokalnega pomena, to sta Plešnarjeva in Urbanovcova kmetija. Skupaj z župnijo Hotedrščica (seveda če ima to željo) pripraviti projekt za obnovo, sanacijo in vsa potrebna vzdrževalna dela za cerkvico sv. Barbare, ki je pravi baročni biser (prav tako z odlokom razglašena za kulturni spomenik lokalnega pomena), a žal iz dneva v dan v slabšem stanju. Najprej urediti primerno dostopno cesto, pripeljati do stavbe električni priključek in obnoviti ostrežje z odvodnjavanjem ter se pripraviti za največje in tudi najdražje dejanje, obnovo notranjštine. Seveda pa se pri vseh dejavnostih in spodbudah pričakuje tudi sodelovanje in podpora krajanov.

Vlado Puc: Zahvaljujem se Vam za Vaša vprašanja. Po mojem mnenju je najprej potrebno urediti cesto (asfalt) mimo Urbanovca do glavne ceste, nato informirati in izobraziti potencialne kandidate za dopolnilno dejavnost ter pripeljati čim več državnih in EU sredstev.

Rudi Vončina: Vašo vasico sem spoznal šele pred kratkim. Prav prijetno sem bil presenečen nad kulturnim utripom in povezanostjo ljudi. Žal poznam le to, kar sem videl, o potencialih in problemih pa ni bilo možnosti podrobneje spregovoriti. Nedvomno bi lahko Ravnik postal bolj prepoznaven v turističnem pogledu, a vprašanje je, ali si to zares želite. Vendar je turizem primerno dopolnilo kmetijski dejavnosti, ki ohranja življenje na vasi. Menim pa, da preveliko število obiskovalcev ni primerno, saj lahko življenje v vaši vasici hitro postane podobno življenju v večjih krajih.

Eden od problemov je zagotovo dokončna ureditev ceste skozi Ravnik in morebiti manjšega parkirišča pod cerkvijo sv. Barbare. Posebej so me zmotili tudi telefonski in električni kabli, ki bi jih bilo ob ureditvi ceste smotno položiti pod zemljo.

Brez vaših predlogov in strinjanja o pomembnejših razvojnih možnostih ni mogoče govoriti. Sam bi podprl dokončanje ureditve ceste skozi Ravnik, kulturni utrip in promocijo pohodnih oziroma kolesarskih izletov, ki bi vodile skozi Ravnik.

Berto Menard: Ravnik je čudovita, s soncem obsijana vasica, v kateri popotnik čuti veter mlade energije, ki daje življenje. Obnavljajo in gradijo se nove domačije, kar da slutiti, da mladi želijo ostati in ustvarjati na podeželju.

Kot župan bi Ravniku posodobil infrastrukturo, predvsem cesto, postavil mladim koš za trojke ter spodbujal mlade kmete za dopolnilne dejavnosti na kmetijah. Predvsem pa mislim prisluhniti ljudem in z njimi načrtovati nove projekte in izboljšave.

Velikokrat grem skozi vas, kajti vaščani, polni življenja, mi dajejo moč in spodbudo, da je prav, da se vklapljam v skupnost za obče dobro. Vsi skupaj si želimo takega podeželja kot je raztegnjena vasica Ravnik

Aleksander Česnik: Ker želimo ohraniti kmetijstvo in ustaviti trend zniževanja deleža aktivnega kmečkega prebivalstva, si bomo prizadevali za zagotavljanje pogojev, ki bodo podeželju omogočali razvoj, predvsem nastajanje dopolnilnih dejavnosti. Med naše pobude na tem področju spadajo potrebe po Programu razvoja podeželja in ustvarjanju skupne blagovne znamke kmetijskih izdelkov do varovanja etnološke dediščine podeželja.

Podeželja pa že dolgo ne moremo več povezovati le s kmetijstvom. Na podeželju je vse več ljudi, ki se s kmetijstvom ne ukvarjajo. Zato moramo pozornost posvetiti tudi ostalim dejavnostim, s katerimi se preživljajo. Da bi vse dejavnosti lahko delovale, pa moramo najprej poskrbeti za osnove. Občina mora v sodelovanju s krajevnimi skupnostmi na teh območjih dokončno urediti potrebno infrastrukturo. Urediti je potrebno ceste, pločnike in kolesarske steze, vodooskrbo, javno razsvetljavo, vzpostaviti pogoje za kabelsko televizijo in internet ter urediti športno-rekreacijske površine.

Da bo naše podeželje postalo gospodarsko močno in turistično privlačno, bo potrebno vložiti še veliko dela. V LDS Logatec se zavedamo tega, saj vemo, da bo urejeno in ohranjeno podeželje bogatilo in omogočalo uravnotežen razvoj občine Logatec kot celote. Takšno podeželje je lahko tudi ena od pomembnih turističnih prednosti naše občine, seveda pa se bomo morali za to potruditi vsi občani.

Boris Čičmirko: Ravnik seveda poznam in menim, da je lep in prijeten kraj. Kot župan bi v naslednjih štirih letih prisluhnil predvsem krajanom Ravnika in si prizadeval izpolniti tisto, kar si sami najbolj želijo. Prepričan sem, da mora župan čimvečkrat obiskati ljudi, saj lahko samo z neposrednim stikom in tesnim sodelovanjem zazna prave probleme.

Dušan Černigoj: Ravnik poznam zelo dobro, saj sem tam večkrat peš ali s kolesom. Najprej bi poskrbel za to, da bi se utrdila sedaj zelo slabo vzdrževana cesta, ki pa bi jo bilo treba čimprej tudi asfaltirati. To bi kraju dalo možnosti za nov zagon in razvoj. Ljudem bi dal možnost, da bi razvijali svoje lastne iniciative, podpiral bi turizem in postavitev znakov, ki bi opozarjali na kraj. Poskrbel bi tudi za napeljavo elektrike do enkratne cerkve in za njeno osvetlitev.

Benjamin Mihevc: Na Ravniku bi najprej pomagal urediti infrastrukturo, na primer cesto in kabelsko televizijo. To bi pripomoglo k boljšemu razvoju in prepoznavnosti vasi, posledica bi lahko bil še večji obisk in povečale bi se možnosti razvoja turizma. Prizadeval bi si tudi za obnovo cerkve in njene okolice ter za ureditev poti otrok v šolo.

Vsem kandidatom se za odgovore najlepše zahvaljujemo, bodočemu županu ali županji pa seveda želimo tudi uspešen mandat.

Odgovore je zbral in uredil Robert Brus

ANA, ANDREJA IN ANDREJ ali Ravnik 4

Pri Korenčevih ob večerih diši po čaju. Pa ne po Droginih čajih iz tisoč in še enega cveta, ampak po desetinah cvetlic, ki od pomladi do jeseni zrastejo na Ravniku.

Tistega, že malo jesenskega večera, mi je čaj skuhal Andrej. Znamenito tavžentrožo, ki raste samo za tiste, ki vedo, kje jo najdejo. V živo sem jo videla prvič v življenju. »Samo nekaj cvetov je dovolj, ker je zelo grenka,« sta mi zagotavljali še Ana in Andreja. Res je grenka, izdatno sem jo sladkala z medom (čebele so ga nabrale pod hišo, v Korenčevem gozdu), pila ga je še Ana, Andrej in Andreja pa sta si skuhalo čaj iz rmana, tudi v njem je grenčica.

Korenčevi z Ravnika 4 so star rod. V cerkvenih knjigah v Hotedršici je zapisano, da so bili tu gospodarji že pred 400 leti in priimek se je ohranil vsa štiri stoletja. Andreju je o tem pravil župnik Jože Lušin in ga vabil, naj si pride zapise tudi sam pogledat.

Spomin na očeta Janeza, ki je padel 20. decembra 1943 za Blegošem v nemški hajki, je še živ. Čeprav Andreja ni nikoli videl, je vedel, da se je rodil. Živ je tudi spomin na deda Janeza, ki je znal zagovarjat (imel je črno knjigo, pa se je med vojno izgubila), pomagal je pri živalih, bil je pa tudi furman in kockar. Ko so še vse hiše na Ravniku pintarile, je izdelke z bikom vozil v Koper, teden

dni je rabil do tam. Po poti nazaj je kockal in vse zapravil. Potem je sekal v gozdu, da je lahko ljudi poplačal. In na pradedu Valentina Korenča. Kot je tudi še živ spomin na staro Korenčevo hišo, o kateri danes ni več sledu.

Stara hiša zdaj pravijo tisti z letnico 1905, mogočni nadstropni hiši, »v kateri je bilo vedno zabavno,« se spomni Andreja, ki je prva leta rasla v hiši s skrivnimi vogali, okoli katerih se je vedno kdo nepričakovano prikazal. Danes imajo v njej kleti, sušilnico sadja, skrivnostno podstrešje, na katerem je trdno pribita stara, lesena registrska tablica furmana Janeza Korenča. In tam tudi sušijo čaje.

Ana, rojena Turk, iz Žibrš, se je z Andrejem poročila aprila 1973. Triintrideset let pozneje njuni odrasli hčerki Polona in Andreja v novo hišo prinašata vonj sveta, Polona gorovji Azije in

Afrike, živahna Andreja pa Sredozemlja, tihomorskih otokov in jadralskih vrvi. Tadeja se vrača ob popoldnevih z dveletnim Juretom, Janez pa v vsakem primeru vse dneve preživi na Ravniku, večinoma na levi strani ceste. Predelava lesa je njegova obrt. Sicer pa ima žaganje lesa pri Korenčevih dolgo tradicijo, že nekoč je bila pri hiši venecijanka, pa samohodna žaga.

Korenčeva kmetija se je po lanskim težavah, ki jih je travniku povzročil črv, po številu glav živine nekoliko zmanjšala. Zdaj imajo v hlevu devet krav molznic in dve telici. Andrej in Ana sta vedno kmetovala, Andrej je bil nekaj časa tudi gozdni kooperant. In čebelar. Ko si je zaradi domnevne ameriške kuge vsak dan čebelnjak ogledoval inšpektor, se je odločil, da se ne bo več ukvarjal s čebelami. No, potem se je pokazalo, da kuge sploh ni bilo.

Ko sem se odpravljala h Korenčevim, sem mislila, da bom pisala o stavbah, ki sestavljajo njihovo kmetijo (nova hiša, stara hiša, hlev, kozolec, gospodarski objekti), skupaj smo našli

»samo« osem streh. Potem pa so me najbolj prevzeli njihovi čaji. Za trebuh pomagata tavžentroža in rman, koprive razstrupljajo. Pred spanjem pa je posebej dobra mešanica kamilice, majarona in materine dušice. Vse čakajo spravljene v gajbicah in škatlah na želje Ane, Andreje, Andreja in njihovih obiskovalcev. Lepo pa se zaspi tudi po tavžentroži. Preverjeno.

Ingrid Kovač Brus

P. S.: Na koncu, v temi, sem se poslovila še od Vilija, ki se je motal okoli hiše. Zadnje čase res slabo sliši in če počiva sredi ceste, mu prijazno, ampak glasno pohupajte.

VICI

Otroci, kaj je to naključje? No, Janezek?

To, da sta se moja dva poročila v istem kraju, istega dne in ob isti uri...

Kako policaji nabirajo gobe?

Ko najdejo prvo, jo mučijo toliko časa, da pove, kje so ostale!

Profesor študentu pri ustnem izpitu: »Poglejte skozi okno tista drevesa! Jih vidite?«

»Ja, vidim jih!«

»Ko bodo zopet listi na njih, lahko ponovno pridete na izpit!«

DOMAČIJA PLEŠNAR NA RAVNIKU – KULTURNI SPOMENIK

Plešnarjeva hiša

V prejšnji številki Sapce smo predstavili domačijo pri Urbanovcu na Ravniku 12 pri Hotedršici, tokrat pa si podrobneje oglejmo prav tako kulturni spomenik - Plešnarjevo domačijo na Ravniku 2. Podobno kot Urbanovčeva tudi Plešnarjeva domačija predstavlja enega redkih, v celoti in neokrnjenosti ohranjenih, gručasto zasnovanih arhitekturnih kompleksov kmečkega gospodarstva na logaškem območju, katerega stavbnemu razvoju objektov – stanovanjske hiše, hleva s senikom in kašče - lahko sledimo od druge

polovice 18. stoletja do sredine 20. stoletja. Tudi to domačijo je občina Logatec na pobudo Zavoda za varstvo kulturne dediščine z odlokom leta 2002 razglasila za kulturni spomenik lokalnega pomena. Žal tudi pri Plešnarju stoji nova stanovanjska hiša, kamor so se pred leti preselili domači, stara pa je več ali manj, razen, ko jo gospod Andrej uporablja za občasno delavnico, žganjekuho in shrambo, prepuščena času, ki pa ni njen zavetnik. Ampak glede na vse aktivnosti prijaznih in skrbnih Ravničanov, ki so se letos združili in prevzeli pobudo za njeno obnovo, se ji morda obetajo boljši časi.

Tudi Plešnarjeva stanovanjska hiša je tipična notranjska arhitektura, rezultat prepletanja alpskega in primorskega tipa. Tlorisna zasnova je tridelna alpska razdelitev prostorov s tipičnim notranjskim vhodom v zamiku. Ta poševni vhod, ki je v 18.stoletju in v prvi polovici 19. stoletja prešel v tradicijo ljudskega stavbarstva na tem območju, je pravzaprav posledica prezidav prvotnih zasnov, ko so povečali vežo in dogradili nadstropje. Tako je nastala strma dvokapna streha,

Notranjost hiše

nekoč krita s slamo, z razširjenim napuščem nad vhodom in značilnim lesenim gankom v nadstropju. Primorski vplivi pa se kažejo predvsem v strogih, enostavnih in preprosto oblikovanih fasadah ter v gradnji arkad. Nastanek Plešnarjeve hiše je glede na način gradnje in njene zasnove moč iskati globoko v preteklosti, vsaj v drugi polovici 18. stoletja, saj je leta 1773 že stala bližnja kašča. Skoraj gotovo pa so hišo v sredini 19. stoletja, v času največjih »gradbenih podvigov« na Slovenskem, na kar kaže ohranjena letnica

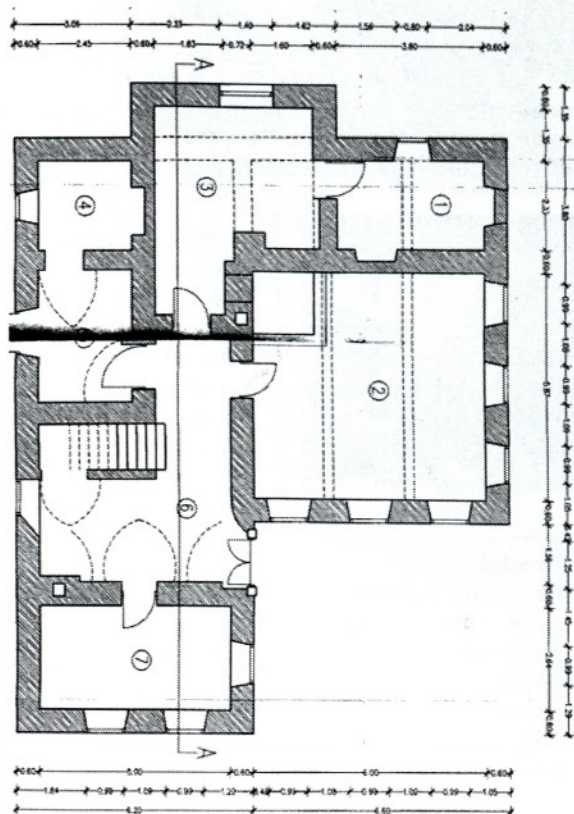
1867 na kamnitem vhodnem portalu, povečali – pozidali nadstropje, dodali kamro v pritličju in verjetno tudi prizidek ob glavnem vhodu. Iz obokane veže v zasnovi črke L je desno vhod v glavni kmečki bivalni prostor, v »hišo« z lesenim stropom, ki pa je ometan in prebeljen zaradi ognjevarnih predpisov takratnega obdobja. Iz veže je prehod v kuhinjo, nekdanj »črno«, kasneje preurejeno in nekoliko povečano. Od tukaj se pride v kamro, kjer pa je še lepo viden lesen strop. Levo od veže je skozi drvarnico in nekdanji svinjak zadnji hišni vhod, ki je pomenil krajšo pot do bližnjega hleva. V nadstropju se ponovi enaka razdelitev prostorov, le da je tukaj še ohranjena črna kuhinja.

Bližnja kašča je nastala leta 1773, kar je vklesano v njen kamniti portal. Kaščna klet je obokana, v nadstropju pa je ohranjen lesen strop. Leta 1965 so h kašči dodali drvarnico.

Tik ob kašči je še ohranjen kamniti obod vodnjaka, na katerem pa letnica ni v celoti vidna – le 17., kar potrjuje našo domnevo, da gre iskati nastanek domačije v drugi polovici 18. stoletja.

Tudi Plešnarjeva domačija ima s svojo arhaično arhitekturno podobo in z bogato ter raznoliko hišno opremo neprecenljivo kulturno vrednost, ki jo je potrebno ohraniti in ceniti. Prav zato upamo, da bo s pomočjo in z vzpodbudami širše lokalne skupnosti uspela načrtovana akcija za pridobitev sredstev za

nujno potrebno obnovo ostrešja in zamenjavo kritine na stanovanjski hiši. To bo sicer le prvi korak k upočasnitvi sicer neizbežnega propadanja, vendar upajmo, da ne poslednji.

Tloris pritličja

Kašča z letnico 1773

Besedilo in fotografije:

Damjana Pediček Terseglav

univ. dipl. etnologinja

Zavod za varstvo kulturne dediščine, Območna enota Ljubljana

MALI OGLAS

Začelo se je novo šolsko leto in že zbiram star papir. Se priporočam. (Urban, 04 84252 ali 35908)

KMETJE O POSLEDICAH SUŠE

Suša na Ravniku je trajala od srede maja do avgusta 2006. Gotovo je najbolj prizadela kmete, saj je narava njihovega dela tesno povezana z vremenskimi razmerami. To je čas najbujnejše rasti travinja in posevkov, zato so posledice suše bolj izrazite kot posledice suš pred leti. Navadno se je sušno obdobje začelo pozneje, ko je otava že dobro pognala in so bile poljščine že toliko razvite, da so zakrile tla. Letos pa je zaradi dolge zime suša nastopila v času, ko je rastlinam zelo škodovala. Povprašala sem kmete, kakšne so posledice suše na njihovem gospodarstvu, kako so se borili proti suši in kaj bodo storili, da bi svoji čredi omogočili preživetje zimskih in pomladnih mesecev.

Kmetija Tomažk

Poleg suše nas je letos prizadel (tako kot lani) tudi izpad košnje zaradi majskega hrošča. Na treh hektarjih nismo kosili ne za seno ne za otavo in tam še zdaj ni paše. Na vsem ostalem travniku sem nakosil le eno nakladalko otave. Na pašnike smo nosili seno, ki sem ga kupil. Nameravam še dokupiti seno, saj imam krme mnogo premalo. Pričakujem tudi pomoč države, vendar mi bo koristila le finančna pomoč, saj moram zaradi ekološkega kmetovanja krmiti le ekološko pridelano krmo. Sejali smo travo, vendar je vprašljivo, kako bo pognala, ker so tla zopet presuha.

Kmetija Plešnar

Ker je na naši kmetiji peščena zemlja, so posledice suše velike. Manj smo spravili suhe krme, na pašnike smo v tem obdobju znosili veliko sena. Posekal sem drevje, predvsem jesen in lipo, da so živali jedle listje. Oddal sem vlogo za pomoč in pričakujem ugodno rešitev, saj imamo krme premalo. Zalivali smo le vrt, živina je popila veliko več vode kot običajno, uporabljam pa lahko le vodo iz vodovoda, ki je draga.

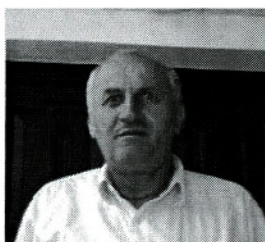
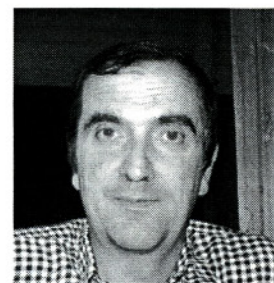

Kmetija Korenč

Drugega odkosa pravzaprav nismo imeli. Živalim dodajamo seno in zaradi tega bo krme v mesecih, ko je živina v hlevu, še manj. Tudi na poljščinah se pozna vpliv suše, krompir bo kasneje in bo droben, rast drugih rastlin se je ustavila. Dokupiti moramo pesne rezance, število živali pa smo zmanjšali že v prejšnjem letu, tako da bo mogoče krme dovolj. Sicer bomo morali prodati še kakšno kravo. Oddali smo vlogo za pomoč, ne pričakujemo pa veliko od države. Tudi v prihodnje bo suša velik problem, proti njej se ne moremo boriti z zalivanjem, ker je predrago.

Kmetija Gubin

Namesto desetih nakladalk otave smo nakosili le eno, še to z večjimi stroški, saj smo kosili veliko površino. Koruza je majhna, silaže bo manj in manj bo zrnja. Kupil sem seno in pesne rezance, ki smo jih nosili na pašo, travnike sem v dežju začetek avgusta dodatno pognojil. Nekatere živali na paši so dobile vročinsko pljučnico, posledice v manjšem prirastu se že poznajo. Od države sicer pričakujem pomoč, najbolj pa verjamem reku: Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal. Krme bo premalo, zato bomo še kupili seno, količina tega pa je odvisna tudi od vremenskih razmer v jeseni. Če bo potrebno, bo morala tudi kakšna žival »od hiše«.

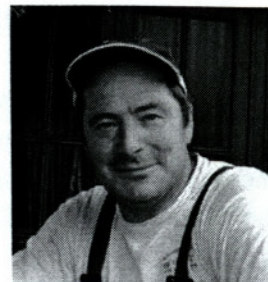

Kmetija Pri Blaž

Suša je vzrok za mnogo manjši odkos otave, prizadela pa je tudi koruzo. Koruze bo 50 % do 60 % manj kot prejšnja leta. Krme za zimske mesece imam premalo, zato jo bom kupil. Pričakujem tudi pomoč, vendar vem, da bo majhna. Proti suši se kmetje na Ravniku ne moremo boriti, saj je zemlja peščena in voda hitro odteka, zalivanje pa je predrago in zaradi oddaljenosti pašnikov nemogoče.

Kmetija Urbanovc

Manj imamo suhe krme kot prejšnja leta, manj je bilo tudi paše. Zato smo oddali manj mleka, živali ne priraščajo tako, kot bi si želeli. Tudi poljščinam se suša pozna. Pričakujem manj koruzne silaže, pa tudi krme za prašiče bo manj, ker je manj krompirja, fižola, korenja, zelja in kolerabe. Krme bo premalo, saj je bila čreda v hlevu in jedla seno namesto trave. Nekaj pomoči pričakujem, vendar bomo morali kupiti seno in prodati nekaj živali. Zalivanje je predrago, zato mislim, da si v sušnih obdobjih kmetje ne moremo pomagati.

pripravila Metka Petrič s pomočjo ostalih otrok na Ravniku

ČESTITKE

17. 9. praznujejo kar tri Ravničanke, naša mladoporočenka MATEJA NAGODE, ki bo dopolnila 27 let, leto mlajša, ANDREJA KORENČ in (zaenkrat) najmlajša Ravničanka SABINA NAGODE, ki bo letos dopolnila okroglih 10 let. Vsem trem želimo veliko sreče, ljubezni ter čim več izpolnjenih želja.

22. 9. praznuje MITJA PETRIČ. Ob 49. rojstnem dnevu mu želimo še veliko osebnega zadovoljstva, uspehov ter zdravja.

V tem mesecu, 28. 9., bo MILENO NAGODE obiskal Abraham. Ob okroglem jubileju ji želimo še veliko let, zdravja, sreče ter osebnega zadovoljstva.

17.10. praznuje naš najstarejši Ravničan, LEOPOLD NAGODE. Ob dopolnjenem 87. letu starosti mu želimo veliko dobre volje, predvsem pa zdravja.

Praznujejo pa tudi člani naše Ravniške sapce. 22. 10. namreč praznuje naša glavna urednica INGRID KOVAČ BRUS, ki bo dopolnila 41 let. Ob rojstnem dnevu ji želimo še veliko inspiracij pri nadaljnjem delu, veliko nasmejanih dni, osebnega zadovoljstva in zdravja.

28. 10. praznujeta dva Ravničana in sicer JUDITA LUX, ki bo dopolnila 31 let, svoj 11. rojstni dan pa bo praznoval tudi URBAN NAGODE. Želimo jima veliko lastnega zadovoljstva, ljubezni in zdravja.

6. 11. bo svojih 55 let dočakala SILVANA KAVČIČ. Želimo ji še veliko, kar se da lepo preživetih dni, osebnega zadovoljstva in zdravja.

9. 11. svoj 45. rojstni dan praznuje IVAN NAGODE. Želimo mu še veliko zdravja, uspehov pri delu ter osebnega zadovoljstva.

15. 11. bo 63. rojstni dan praznoval ANDREJ KORENČ. Ob rojstnem dnevu mu želimo še veliko let, dela, zdravja, sreče ter osebnega zadovoljstva.

27. 11. pa praznuje še ena sodelavka Ravniške sapce, HANA BRUS. Ob 12. rojstnem dnevu ji želimo še veliko uspehov v šoli, veliko ljubezni, iskrenih prijateljev ter vsega kar si sama želi.

Tudi pri Kovačevih se bo v mesecu decembru praznovalo. 18. 12. bo 57 let dopolnil BOGDAN STEKLASA. Želimo mu še veliko literarnega ustvarjanja, veliko člankov za Ravniško sapco, zdravja ter osebnega zadovoljstva.

V mesecu decembru, natančneje 25. 12. praznuje naša najstarejša Ravničanka, FRANCKA ISTENIČ. Ob 85. rojstnem dnevu ji želimo veliko zdravja in osebne sreče.

pripravila: Špela Nagode

AH, SAPICA JE TUDI ZA MATEJO NEPOGREŠLJIVA

Mateja Nagode se je rodila leta 1977, osnovno šolo je obiskovala v Hotedršici in Gornjem Logatcu. Potem se je odločila za gimnazijo na Šubičevi v Ljubljani, klasično smer. Študij je nadaljevala na Fakulteti za družbene vede, smeri sociologija in družboslovna informatika. Zaradi obveznosti magistrskega študija in zaposlitve malce redkeje zahaja na Ravnik, zato sva se pomenili kar po elektronski pošti.

Kakšen je bil naslov tvoje diplomske naloge in kaj si v njej raziskovala?

Naslov moje diplomske naloge je bil *Vrednotenje uporabe varovalnoalarmnega sistema kot sredstva večje samostojnosti starostnikov*. Kratek povzetek vsebine: Starostniki vse bolj posegajo po storitvah, ki jim omogočajo varno ter brezskrbno bivanje na njihovem domu. Glavni predmet obravnave naloge je specifična podskupina starostnikov, ki sega po varovalnoalarmnem sistemu. Poudarek je na demografskih spremembah v Sloveniji v primerjavi z ostalimi deli Evrope ter odzivu socialne politike na te spremembe. V empiričnem delu razkrijem strukturo uporabnikov storitev varovalnoalarmnega sistema in jo primerjam z raziskavo, ki je bila opravljena že pred leti.

Kako poteka tvoj magistrski študij?

Vpisana sem na podiplomski študij Statistike, katerega predlagatelji so različne fakultete (Biotehniška fakulteta, Ekonomska fakulteta, Fakulteta za družbene vede, Fakulteta za matematiko in fiziko ter Medicinska fakulteta) in je v svoji osnovi interdisciplinaren. Predavatelji pa prihajajo tudi iz drugih evropskih držav.

Študij je razdeljen na štiri module (družboslovni, uradni, matematični in biostatistični), sama pa sem vpisana na družboslovni modul, saj je najbolj primeren mojemu predznanju in področju dela. Zaposlena sem namreč na Inštitutu RS za socialno varstvo, sodelujem pa tudi s Fakulteto za socialno delo. Podiplomski študij poteka tako, da so vsa predavanja organizirana v popoldanskem času in se na ta način lažje usklajujejo s službenimi obveznostmi.

Moja magistrska naloga je šele v fazi priprave, se pa bo po vsej verjetnosti, tako kot tudi že diplomska naloga, nanašala na starostnike, vendar v drugačnem kontekstu.

Ali razmišljaš tudi o doktoratu?

O doktoratu kot takem še ne razmišljam, ker načrtujem najprej magistrirati. Če, oziroma ko se bom z neko temo oziroma problematiko dovolj dolgo poglobljeno ukvarjala, potem pa bo to tudi čas za doktorat.

Kakšne se ti zdijo pri nas možnosti zaposlitve zase in na splošno za ljudi, ki končujejo podiplomski študij?

Podiplomski študij statistike je izredno aktualen za raziskovalce, ki na različnih področjih izvajajo empirične raziskave, strokovnjake v ustanovah državne uprave, ki se pri svojem strokovnem delu ukvarjajo s statistiko, upravljalce različnih podatkovnih baz, sodelujoče pri pouku statistike na vseh nivojih izobraževanja, in podobno. Menim, da so zaposlitvene možnosti zame zelo raznovrstne, saj je tovrsten kader potreben na marsikaterem področju: od pedagoškega in raziskovalnega področja do javne uprave in podjetij, ki se ukvarjajo z raziskovanjem (npr. tržne raziskave, načrtovanje razvoja, upravljanje zalog, nadzor kakovosti proizvodnje).

Ali imaš kakšne hobije, kaj počneš v prostem času (če ga imaš)?

Seveda, prosti čas je nujen: potepanje po okoliških 'hribih' (Šmarna gora, Lovrenc, Grmada in podobno), peš ali pa s kolesom, pozimi tekaške smuči, plavanje.

Koncerti, opera, kino, branje knjig. Potovanja po bližnjih in malo bolj oddaljenih deželah.

Ker že dolgo živiš v Ljubljani, ali kdaj pogrešaš Ravnik in svežo ravniško sapico ...?

Nedvomno ☺.

pogovarjala se je Nives Kovač

ARHEOLOGINJA S SRCEM PRI STVARI

S tridesetletno Judito Lux sem poklepetala za domačo ravniško mizo. Imela sem srečo, da sem jo dobila, saj pride k staršem na obisk, kakor ji dopuščajo obveznosti. Prijazna, zanimiva in prava arheologinja, s srcem pri zaprašenih, pokopanih stvareh.

Na Filozofski fakulteti je študirala arheologijo, njena magistrska naloga pa nosi naslov *Zgodnjebizantinska materialna kultura na območju Dolenjske in Istre*. Študira ob delu, drugače je zaposlena v Kranju na Zavodu za varstvo kulturne dediščine Slovenije, območni enoti Kranj. Vprašam jo, ali je Notranjska zanimiva za raziskovanje in mi odgovori, da je za obdobje, ki ga raziskuje v magistrski nalogi, Primorska zanimivejša. Veliko stvari na Notranjskem še ni bilo raziskanih, mogoče je območje premalo izkoriščeno glede raziskovanja, saj se ve, da je tu potekala trasa rimske ceste Aquileia - Emona. Zares znana v naši neposredni bližini, v okolici Hotedršice, je naključna najdba kamnite neolitske sekire.

Pogovarjali sva se tudi o amaterskih iskalcih kovin, ki predstavljajo za arheologe precej resen problem. Veliko stvari zadržijo zase, če pa jih že prinesejo v pogled, je zelo težko določiti, kje so se nahajale (ali v grobu ali v cerkvi), saj so iztrgane iz svojega avtohtonega okolja. Predmete sicer lahko datirajo, ne morejo pa jih umestiti točno v prostor. In še nekaj, amaterji resda najdejo predmet in ga shranijo, vendar so šele profesionalci tisti, ki predmetu dajo zgodbo, ime. O tem se je Judita razpisala tudi v članku v reviji *Est* februarja letos. Članek je bil napisan na podlagi njenega diplomskega dela z naslovom *Zidani gaber v luči nekaterih arheoloških poznoantičnih najdb*, zagovarjala ga je leta 2004. V njem med drugim piše, da je »uporaba detektorja škodljiva, saj je neizprosen selekcionar, odbira samo kovino in prepušča osamljeno, včasih s kovino odločilno povezano keramiko, kost, kamen, les ... ali kakršno koli že arheološko predmetno sporočilo. Zraven sodi še iskalčeva oziroma najditeljeva neizogibno subjektivna presoja o vrednosti najdenega, kar še poveča odbranost in s tem povednost tako nabranega arheološkega gradiva«. Iskalci kovin z detektorji predstavljajo največji problem na Dolenjskem in Gorenjskem, za Notranjsko pa imajo slabše podatke.

Trudila sem se, da je ne bi preveč zasula z vprašanji, saj je bil za njo naporen dan. Na koncu pa mi je povedala še eno zanimivost, namreč da je cerkev sv. Barbare in bližnja okolica pod arheološko zaščito za obdobje poznega srednjega veka, od 15. stoletja naprej.

Nives Kovač

NAGRADNO VPRAŠANJE KMETIJE ODPRTIH VRAT URBANOVČ

Od katerega leta imajo pri Urbanovcu kmetijo odprtih vrat?

Odgovorite lahko osebno ali pisno na naslov:
Melanija in Ivan Nagode, Ravnik 12, 1372
Hotedršica

Žrebanje bo na dan odprtja novega prizidka.

Nagrada: KOSILO ZA DVA

VICI

Dobi Mihec končno nove čevlje. Na poti domov oče ukaže sinku: »Delaj daljše korake, da ne boš tako hitro obrabil čevljev!«

»Uf, kako sem besen!« potoži Gorenjec svojemu sosеду.

»Ja kuga pa je blo?« ga začuden vpraša sosed.

»Na glavniku se mi je odlomil en zob,« mu odgovori.

»Zaradi enega zoba boš kupoval nov glavnik?« se mu smeji sosed.

»Moram, bil je zadnji!«

JESEN

Zjutraj sem se odločila, da danes sedem za računalnik in napišem sledeči članek. Čez dan sem iskala razne asociacije na letni čas, ki nas je obiskal. Naj vam jih omenim le nekaj? Vsekakor se predvsem otroci spomnijo, da jih čaka ponovi vstop v šolo po lepem poletju, kmetom bodo ob besedi jesen najverjetneje najprej padla na misel še zadnja dela na polju, ko se zemlja pripravi k zimskemu počitku, k jeseni vsekakor spada tudi sušenje sadja in kuhanje žganja, pa seveda trgatav, predvsem na Primorskem, pa kostanj in polharske noči, noč čarovnic in seveda ličkanje koruze. Pa tudi obisk svetega Miklavža pravzaprav spada v jesenski čas. No, pa začnimo sedaj lepo po vrsti.

Astronomska jesen bo letos nastopila 23. septembra ob 06.03 uri. Tega dne torej pride do enakonočja. Lahko pa bi rekli, da meteorološka jesen obsega predvsem mesece september, oktober in november.

Danes je običaj **ličkanja**, slačenja koruze, že nekoliko zamrl, čeprav so po nekaterih kmetijah še vedno organizirana tovrstna druženja.

Na Slovenskem je znamenita tradicija **polhanja**, ki skoraj nima primere drugod po Evropi. Prva pričevanja o lovu in uživanju polhov segajo v leto 1240. Lov na polhe je bil za kranjskega tlačana pomemben vir beljakovin, maščob in postranskega zaslužka od prodaje kožic. Zato ne preseneča, da je bil vse do odprave tlačanstva v letu 1848 obdavčen. Polhanje je preživelo tudi v današnji čas, vendar je večinoma izgubilo prvotni pomen. Čeprav se je ponekod izrodilo in zato prišlo na slab glas, je v tradicionalnem območju polhanja, na Dolenjskem, Notranjskem, Kočevskem in v Beli krajini, še naprej pomembna oblika družabnega življenja. Pa naj omenim še to, da je danes polhe (ki so po novi uredbi uvrščeni med divjadi), dovoljeno loviti od 1. oktobra do 30. novembra. Lov na polhe je danes dovoljen le s pastmi, ki polha v trenutku usmrtijo, torej je dovoljeno z nastavljanjem klasičnih skrinjic na drevesa.

Lahko bi rekla, da je jesen čas, ko se kmetu povrne njegovo delo in garanje od pomladi prek celega poletja. Je čas, ko lahko kmet vidi svoj pridelek, čas ko vidi, da je njegov trud res poplačan. Tako se počasi praznijo polja, drevesa pa prav tako odvržejo svoje plodove. Še posebej v starih časih je bilo prijetno pobiranje hrušk, jabolk in sliv, ki so jih matere nato skrbno posušile. No, ko smo že pri sadju, naj ne pozabim omeniti **žganjekuhe**. Danes pa vse pogosteje opažam, da ljudje tudi sami kuhajo domač (večinoma jabolčni) sok.

Naj na kratko omenim praznik, ki je vse modernejši, vendar ima svoje korenine v Ameriki. Govorim seveda o **noči čarovnic**, ki naj bi bila zadnjega dne v oktobru. Morda pa bi vseeno predlagala, da na ta dan prepustite prosto pot svoji domišljiji in oblikujete buče, v katere ob mraku postavite svečo. Prav zanimivo bi se bilo nato sprehoditi po vasi in najti najbolj izvirno oblikovano bučo.

Nekoč je ljudstvo menilo, da na **prvi dan novembra** sedijo duše rajnih na grobovih in **gledajo**, kdo jih tega dne obišče. Ponekod so kadili z brnjem, češ da to dušam dobro dene. Še danes se na ta dan spomnimo vseh, ki so nas zapustili in jim prižgemo svečke.

Na **Martinovo**, 11. novembra, pa se nekako zaključuje jesensko delo in je povsod splošno priljubljen praznik, še posebno zato, ker je povezan z vinom, slovensko nacionalno pijačo. Okrog tega dne se mošt spremeni v vino, to pa je dober izgovor za veselje in praznovanje. Novo vino je vsekakor treba poskusiti. Sicer to praznovanje v naših krajih ni tako močno izraženo kot na primer na Primorskem, Dolenjskem in Štajerskem, saj pri nas vinska trta ne uspeva.

Tretjega decembra pa goduje **sveta Barbara**, zavetnica naše cerkvice na gričku. Lepo bi bilo, da bi se je na ta dan spomnili in jo obiskali.

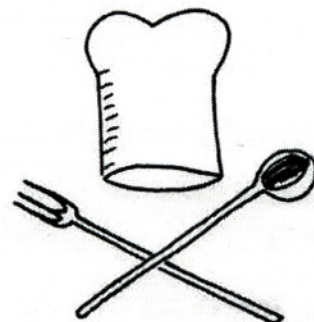
Čeprav nas ob besedi jesen zelo malo pomisli na **Miklavža**, vseeno njegov obisk pravzaprav spada v jesenski čas. V noči s petega na šesti december narašča pričakovanje otrok. To je bil nekoč eden redkih dni, ko so bili otroci deležni daril in raznih posladkov. Mislim, da je še danes dokaj ohranjena navada, da otroci nekaj dni prej svetemu Miklavžu napišejo pismo s svojimi željami. Tako darila kot želje pa se verjetno nekoč in danes precej razlikujejo. V nastavljenih peharjih so otroke razveselili že orehi, lešniki, jabolka in podobno suho sadje. Manjkalo ni niti svinčnikov ter doma spletenih kap, šalov, rokavi in nogavic.

Izbrskala sem tudi star notranjski recept, ki pa žal še ni preizkušen. Upam, da se bo opogumil kdo izmed vas.

KROMPIRJEVI ŠPINAČNI CMOKI

Sestavine: 70 dag špinache, 1 jedilna žlica masla, 50 dag kuhanega krompirja, 2 rumenjaka, 30 g zdroba, šopek bazilike, sol poper, muškati

OMAKA: 10 dag gorgonzole in gaude, 50 dag parmezana, 2,5 dcl zelenjavne juhe in mleka, malo rožmarina, 100 dag paradižnika, 2 žlici olivnega olja, 30 g praženih pinjol

Kuhan krompir pretlačimo, dodamo dušeno in pretlačeno špinačo, rumenjak, moko in zdrob. Začnimo s sesekljano baziliko, soljo, poprom in muškatnim oreščkom. Gnetemo testo. Z rokami oblikujemo cmoke in jih kuhamo v slanem kropu okrog 12 minut.

Medtem pripravimo omako. Gorgonzola narežemo na kocke, gaudo na grobo nastrgamo, parmezan pa drobno. Juho in mleko zavremo, vmešamo rožmarin in malo škroba, med mešanjem dodamo sir, da se razpusti. Paradižnik olupimo, odstranimo semena in ga narežem na kocke. Na olivnem olju ga dušimo 4 minute, nato ga potresemo s sesekljano baziliko. Kuhane cmoke potresemo s prepraženimi pinjolami ter oblijemo s sirovo omako in dušenim paradižnikom.

Želim vam obilo užitkov ob kuhanju in dober tek!!!

Urša Nagode

UKREPI PROTI SMREKOVIM LUBADARJEM V ZIMSKEM ČASU

Lubadarji so majhni valjasti hrošči, ki spadajo v družino podlubnikov. V Sloveniji živi nekaj deset različnih vrst lubadarjev, v tem kratkem prispevku se bomo omejili le na dve gospodarsko najpomembnejši vrsti, osmerozobega smrekovega lubadarja oziroma knaverja (*Ips typographus*) in šesterozobega smrekovega lubadarja (*Pityogenes chalcographus*). Za omenjeni vrsti se pogosto uporabljata tudi imeni veliki in mali smrekov lubadar. V zadnjih treh letih sta se obe vrsti v Sloveniji močno namnožili in sta pomembno prispevali k visokemu deležu sanitarnega poseka iglavcev.

Lubadarji so aktivni samo ob ugodnih temperaturnih razmerah. V zimskem času se odpravijo na prezimovanje, ki poteka na različnih skritih mestih, delno v tleh, delno pa pod skorjo napadenih dreves, panjev in sečnih ostankov. Zimski čas je zato primeren, da opravimo dela, s katerimi bomo preprečili širjenje in zmanjšali število hroščev pred njihovim spomladanskim rojenjem. V času med novembrom in marcem je treba prehoditi gozdove in kontrolirati njihovo zdravstveno stanje. Gozdove, v katerih so se v preteklih letih že pojavljala žarišča lubadarja, je treba preko zime pregledati večkrat in bolj pozorno.

Poiskati je treba zlasti napadena drevesa, lubadarke. Prvi znaki napada so majhne vhodne odprtine na deblu in vejah, ki so dobro vidne le na gladkem lubju. Pri iskanju napadenih dreves nam pomagajo tudi sledovi rjave črvice in kapljice smole, ki se lahko cedijo po deblu. Očitni znaki poletnega napada lubadarjev se pokažejo šele preko zime, ko začne skorja (tudi ob pomoči žoln) odpadati z debla. Krošnja ostane še vedno zelena in se razbarva šele spomladi. Pod skorjo in deloma v beljavi so opazni rovni sistemi značilnih oblik. Običajno najdemo na istem drevesu osmerozobega in šesterozobega smrekovega lubadarja hkrati, prvega na delih z debelejšo skorjo, drugega pa na tanjšem materialu, zlasti na vrhaču in vejah. Za osmerozobega smrekovega lubadarja je značilen vzdolžni rovni sistem, za šesterozobega pa zvezdast rovni sistem.

Pozimi najdena napadena drevesa je treba posekati, izdelati in obeliti. Na mestu, kjer ni nevarnosti povzročitve gozdnega požara zložimo vejni kup, ki ga zažgemo, nato pa v ogenj vržemo tudi vrhač in napadeno skorjo, ki smo jo prej olupili na podloženo plahto. Napadeno neobeljeno oblovino lahko tudi odpeljemo na skladišče za strojno lupljenje lesa. Vse omenjene ukrepe pa je treba opraviti najkasneje do konca marca, še preden se začne rojenje hroščev.

Poleg že napadenih dreves je treba v zimskem času iz gozda odstraniti tudi ves material, ki je zanimiv za zaleganje in razmnoževanje lubadarjev. Hrošči spomladi najprej napadejo drevesa, ki so oslabljen ali zaradi različnih vzrokov (npr. veter, sneg, žled...) mehansko poškodovana. Taka drevesa pravočasno posekamo in odpeljemo iz gozda, sečne ostanke pa uničimo oz. jih naredimo lubadarjem nezanimive s sežiganjem.

Z redno kontrolo zdravstvenega stanja gozdov in pravočasnim ukrepanjem lahko bistveno zmanjšamo gostoto populacij lubadarjev. Uspešno izvedeni ukrepi v zimskem času lahko prihranijo veliko nevšečnosti, do katerih prihaja ob njihovih namnožitvah. Gradacije lubadarjev so namreč povezane z velikimi gozdnimi škodami in nujnim izvajanjem obsežnih in dragih zatiralnih ukrepov.

asist. Roman Pavlin, univ. dipl. inž. gozd.

Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire

Osmerozobi smrekov lubadar (*Ips typographus*), dolžina 5 mm.

POLHANJE NA RAVNIKU

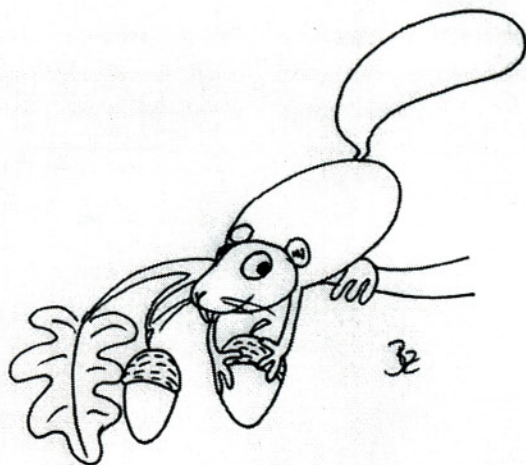
Ob vprašanju » Ste kdaj polhali oziroma še kaj polhate?« se marsikateremu Ravničanu prikaže nasmešek na obrazu.

Polhanje na Ravniku je bilo v preteklih letih veliko pogostejši običaj kot danes. Le še redki Ravničani ga iz leta v leto ohranjajo. Pred leti so naši starši veliko polhali. Pravijo, da so bili gozdovi najbogatejši s polhi na Gubinovih polšnah. V jesenskih mesecih je polhanje predstavljalo zanimiv družaben dogodek. Predvsem mladi iz vse vasi so se zbrali skupaj in pohiteli v gozdove. Doma izdelane polharice so nastavljali na drevesa ob sončnem zahodu. Tisti, ki so prišli prej, so jih nastavili v spodnjem delu krošnje. Vanje so dali košček lesnike, ga potresli s cimetom in včasih poškropili z domačim žganjem. Polharice so nastavili večkrat v eni noči. Kot sem že omenila, je bil to tudi pomemben družaben dogodek. Vsak je s seboj prinesel nekaj krompirja, koruze in kakšno kapljico žganja, ki je »niso« porabili za polhe in tako so ob ognju preživeli celo noč. Poleg s koruzo in krompirjem so si lakoto potešili še z ulovljenimi polhi, katere so pekli ali pa iz njih skuhalo, pravijo, »najboljši golaž«.

Polhe, kar jih je ostalo, so pobrali in odnesli domov. Večina je imela prav posebne nahrbtnike za prenašanje polhov. Zgodilo se je tudi, da so domov nesli poln nahrbtnik polhov, a ko so prišli domov in je bil čas, da staršem pokažejo, kje so se potikali celo noč, je bil nahrbtnik prazen, saj se je včasih našel kakšen še živ polh in je preglodal nahrbtnik ter tako osvobodil svoje sovrstnike.

Polhali so večinoma konec tedna, včasih pa tudi med tednom, tako da so zjutraj pred odhodom v šolo še izpraznili polharice.

Pravijo, da če so slučajno zaslišali sovo, to ni bil dober znak. Kmalu so se napotili proti domu. Pa ne zato, ker bi jih bilo strah, ampak zato, ker je skovikanje prestrašilo vse polhe in je to pomenilo konec polhanja za tisto noč. Upam, da običaj, še posebej njegov družabni del, ne bo šel v pozabo.

Špela Nagode

MEDVEDJE ZGODBE - NATEČAJ

Ravniška sapca razpisuje 1. literarni natečaj za **Medvedjo zgodbo**. Opišite svoje strašne, neumne, komaj resnične dogodivščine. Če so povezane z Ravnikom, še bolje.

Zgodbo, ki naj ne bo daljša od dveh tipkanih strani, pošljite do **20. novembra 2006** na uredništvo RS (Ravnik 10, 1372 Hotedršica, s pripisom – za natečaj), podpisana naj bo samo s šifro. V priloženi, zalepljeni kuverti pa napišite, kdo se skriva po šifro.

Najboljše zgodbe bomo nagradili in objavili v zimski številki RS.

Glavna nagrada: knjiga in medvedja večerja za štiri osebe v gostilni Turk v Hotedršici!

LITERARNI KOTIČEK

Mojci v spomin

Nemirna bela ptica poleti v modro svetlobo.

V belo prečiščeno dlan

se zarije krvava zarja.

V belem pesku odsev mavričnih oči,

popotovanja srebrnih in zlatih dni,

izgubljenih v iskanju ljubezni.

Skozi mavrične oči

letijo majhni kolibriji svobode,

ki se izgubljajo v plesu peska.

V razprti beli dlani

žari rdeče srce

spokojno srce ljubezni.

Ona sanja.

S tankimi prsti si na nebu nariše ristanc.

V vsak kvadrat zapiše svojo željo.

Želje so skrivnost.

Ko vrže kamenček v kvadrat,

se želja uresniči.

Ona sanja in reče:

»Tako laže je igrati ristanc na nebu kot na zemlji.«

Za teboj pojdemo dekle.

Na srebrnem polju v soju lune in zvezd

se bomo srečale.

Med nežnim vetrcom in kresnicami

se bomo prijele za roke

in plesale naš divji ples.

Na srebrnem polju ljubezni

bomo noge dvigovale visoko v zrak,

naša krila bodo šelestela

in spoli drhteli.

Nabrale si bomo cvetic

in si jih vpletle v lase.

Poljubljale se bomo kot nore.

V srebrnem soju lune in zvezd se bomo srečale.

Za teboj pridemo naše dekle ...

Nives

DRUGO SREČANJE Z BUČKOM ALI PRESNETA ROSA

piše: Bogdan Steklasa

Poletje mineva. Bilo je vroče, kaj vroče, prevroče. Bilo je mokro, ne mokro, premokro. In h koncu gre. Le še nekaj dni pa bo po njem.

Gledam škorce kako se že družijo v jate in zaskrbljeno vrtijo glave gledajoč v nebo. Verjetno se sprašujejo, kaj jim prinese naslednje jutro in ali bo že treba na pot v toplejše kraje. Med tem globokoumnim razmišljanjem pa se poženejo v brajde in »pobašejo« tistih nekaj grozdnih jagod, ki vsaj malo obljubljajo, da bodo dozorele in razveselile mladino s svojo sladkobo.

Vrane, nanizane v vrste, sedijo na žicah daljnovodov in krakajoče opozarjajo mimoidoče na bližajoči se mraz. Ne, one se ne družijo zaradi skupnega odleta na jug. Niso selivke kot škorci. Gotovo me kdo popravi, da so škorci le delne – pol selivke, saj se ne odselijo ne vem kako daleč, pa še vsi ne odidejo. Ja, vrane. Ta črna ali siva poljska ali mestna ptica z močnim kljunom je izredno pametna, tako da je med pticami prava znanstvenica.

Gledal sem, kako je vrana pod orehom pobirala orehe. Premišljal sem, kako ga bo zdrobila. Enostavno, brez muke. Vzela ga je v kljun, poletela nad asfaltirano cesto in ga s primerne višine spustila, da se je razbil. Če ji ni uspelo prvič, ji je pa drugič, tretjič, le v višje višave se je podala, da je oreh bolj trdo pristal na trdih tleh. In ko je bil razbit, ji je preostalo le, da ga je enostavno pozobala. O, sveta preproščina, česa vsega se ne domisli. Jaz pa doma, ko pripravljam orehe za božično ali velikonočno potico, uporabljam kladivo pa kovinski podstavek ali poseben drobilec in nož in še kaj bi se našlo. Res so pametne.

Običajno jo gledamo kar malce postrani in brez najmanjše naklonjenosti in ji tako delamo veliko krivico. Je vsejed. Tekne ji vse, karkoli najde, pa naj bo rastlinskega ali živalskega izvora. Z enakim veseljem se nahrani z zmi, recimo koruze, kot s črvom, slepcem ali miško. Pa še eno posebnost ima. Izredno ji diši mrhovina. Ne samo diši tudi tekne.

Tako vrane pospravijo veliko na cestah povožene divjadi, poginule od starosti ali česa drugega ter tako opravljajo neverjetno pomembno delo v naravi. Torej tudi za nas, ljudi. Pravi sanitarni tehniki so.

Ne vem pa, zakaj se predvsem na jesen tako rade družijo v velike jate, posedajo na žicah, ogolelih drevesih ali pa neutrudno koračijo po njivi za oračem in pobirajo črve iz razorov. Dokaj glasne so in na daleč jih lahko zaslišiš. Delujejo kot vojaki, kjer koli so, kar koli delajo, nekaj jih je vedno na straži in budno spremljajo vsak premik v okolici. Zato, prijatelji moji, se jim zelo, zelo težko približaš. Le droban pok suhe vejice pod tvojimi nogami, nenaden, preveč hlasten gib, že se ena od stražark zadere: kra, kra in frrr, zbogom vsa jata.

Morda pa se družijo zaradi dogovora, kje in kako najdejo čez pusto in skopo zimo dovolj hrane za preživetje. Trda jim prede. Debelejša je snežna odeja, manj je hrane. Redki so taki kot Korenčev Andrej pri nas na Ravniku, ki jim radodarno potrese zrna koruze ali nameče starih, posušenih skorij kruha. Ja, dober človek je. To pa vejo samo nekatere, tiste, ki gnezdiijo v visokih smrekah nad Cuntovo grapo in modro molčijo. Še za njih je komaj zadosti, kje še za vse preštevilne tovarišice.

Tole sem napisal nalašč, da vam, prijatelji, povem, da okoli nas ni nobenega bav-bava, najmanj pa so to ptice, čeprav grde na pogled in ne milozvočnega glasu. Kmalu pride zima, pomagajmo jim. Z malo truda, le z veliko dobrega v srčkih, jim bomo omogočili preživetje in spet nam bodo čistile okolje in z večnim kra, kra povoščile dober dan ali lahko noč.

Zlomka, krepko sem zašel od naumljenega zapisa o moje prijatelju pajku. Pa naj bo, vredno je spoznati tudi drugo živelj okoli nas. Sedaj pa k Bučku.

Zgodnje jesenske megle so se že začele vlačiti okoli vogalov hiš in med grmovjem. Po vejah so se obešale kot mokre, mrzle krpe. Po leskovih listih se je kar cedilo, breze pa so žalostno smrkale v rahlem vetru. Ja, rahlem in to tu na Ravniku, pa kaj!! Lipe so po spodnjih vejah liste že začele barvati v jesensko rjavino. Sfrkani so šelesteli in dajali takt mojim korakom po mokri travi.

»Malo pogledam za gobami,« sem opravičeval svoj odhod od doma. Pa tega namena nisem imel. Vleklo me je k pajku Bučku. Skozi vse poletje sem ga zanemarjal, sedaj pa je res skrajni čas, da ga obiščem še preden mi pobegne v zimsko spanje.

Do njegovega grma sem prišel s čisto mokrimi nogami. Rosa ali megla je tako namočila trave, da čevlji niso vzdržali.

»Cepec, zakaj pa nisi obul škornjev? Prav ti je, kaj pa »šminkiraš« v supergah,« sem si spotoma očitil lastno nepremišljenost. Pajku pa sem jo hotel zamočati, gotovo bi mi »zabelil« s kakšno skelečo domisljico. Pa mi ni uspelo. Še dobro ga nisem videl, je že kričal:

»O, glej ga, glej. Moker kot miš, jutri, pojutrišnjem, vso jesen pa prehlajen in smrkav. Spet dober izgovor, da se boš tiščal v toplem zapečku, prijatelj pa naj kar vzame megla ali kaj drugega. Čisto navadna mrha si. Ali sploh veš, koliko časa te ni bilo na obisk. Pa obljubil si. Obljuba pa dela dolg, da veš. Vedno bodi mož beseda in izpolni dane obete! Sicer pa, kako se imaš? Videl sem, da si pred zimo nekaj šaril po strehi. Ti je puščala, a? Še podere se ti, če je ne boš res dobro popravil, bolje, čisto obnovil,« je kar vrelo iz njega. Zaletaval se je v govorjenju, beseda je prehitela besedo. Vse naenkrat je hotel povedati. Presenečen sem ga poslušal in še malo sram me je bilo. Upravičeno mi je očitil, da sem prelomil obljubo. V zadregi sem pozabil na vse izgovore, ki sem jih pripravil spotoma, in osramočeno gledal v tla.

»Ja, veš Bučko ...« sem jecljajoče začel.

»Nič, Bučko in nič, veš Bučko! Sralec si, neodgovoren do prijateljev. Sram te bodi in nič ne pleteniči z opravičevanjem. Še zlagal se boš povrhu in potem: adijo iskreni odnos med nama. Zato bolje molči in se lepo spravi na tisti štor tam. Povem ti dogodivščino iz današnjega jutra, ki me je stala

ogromno živcev in prinesla polno mero strahu. Po neumnosti seveda, kar je pravilo za strah in živciranje. Tako, lepo se usedi in poslušaj,« mi ni pustil do besede.

Pod »zadnji plat« sem dal klobuk, da ne staknem volka, se usedel in našpičil ušesa. Pajkec je pomolčal za hip, zamižal na polovico očes, se zbral in začel:

»Danes ni več tako, kot je nekoč bilo. Vse je drugače. Spreminja se tako hitro, da bi jo rajnka babica nemudoma pobrala nazaj, če bi slučajno, ne vem kako, prišla na obisk z onega sveta. Strela, kako vse hiti in prehiteva. Še krave, se mi zdi, da so bolj dirkalno nabrušene. Nič več se ne pasejo mimo in lepo počasi, kar nekam bežljajo in vsak dan se jim bolj mudi. Vrag jih pocitraj. Še meni so dvakrat strgale mrežo. Pa bodi vesel in zadovoljen. Krivca ne iščem več. Mi je rekla krava Roža, da jim je suša pobrala pašo in da morajo dlje iskati travo in tako več prehoditi. Dan pa se nezadržno krajša in zato je treba pohiteti. Jim ti verjameš? Meni to smrdi na izgovarjanje. No in spet me je pripoved zanesla. Torej, zjutraj sem se zbudil, kar zeblo me je malo, primejdunaj, zima se prehitro bliža. Pretegnil sem nogo za nogo in počasi lezel izpod lista, ki mi služi za odejo. Kot vsako jutro sem najprej pogledal v nebo, kakšno vreme mi prinese dan. Takrat pa me spreletel srh. Tisti čudni občutek, da me nekdo gleda, opazuje me je kar blokiral. Otrpnil sem. Pa menda ni spet tista sinica Filomena po imenu, ki bi me silno rada pohrustala in vsaj dvakrat tedensko rovari tu okoli mojega grma? Potuhnil sem se in s sedmimi očesi moje leve polovice pogledal po mreži navzgor.

Ni bila sinica. Zagledal sem vsiljivca, pajka, ki si je gotovo prišel prilastiti mojo mrežo. Marš, baraba. Zlomim te na kose, če se takoj ne pobereš, sem se zadril in dvignil dve od osemih nog v napad. Isto je naredil tudi on. Od besa, ker se me ne boji, sem poskočil na nitki. Tudi on stori enako. Ni me sram priznat, pokazal se mu jezik. On tudi meni. Požugal sem mu s tremi desnimi nogami, on meni s tremi levimi. Kaj mrha, še norčeval se boš iz mene, sem bolj zarjovel kot zakričal in se pognal proti njemu.«

Tu je Bučko vzelo sapo. Ves vnet in zadihan od pripovedovanja se je kar sešedel na rob zapletene smrekove iglice. Globoko si je oddihoval in od razburjenja se je kar tresel. Zanimalo me je nadaljevanje dogodivščine, a si z vprašanji nisem upal vrtati v pajka. Bal sem se, da ga zmedem, in potem se lahko poslovim od nadaljnjih zanimivosti. Krotil sem svoj »firbec« in molče čakal, da se zbere.

»Si kar tiho, a?« mu že ni bilo prav.

»Groza, ti rečem, groza,« se je nit zgodbe začela odvijati naprej.

»Skočim jaz, skoči on. Naenkrat začne spreminjati obliko. Kaj nekam ploščat je postal, se čudno obesil na spodnjo stran mreže. Jaz sem s togoto iz borbenega skoka težko priletel na mrežo in ... moj sovražnik je lepo kapnil na tla. Ja, ne glej tako butasto, da bi te strela. Kapnil je, kapnil. Kot kapljica, kar je tudi bil. Zaradi te preklicane meglice, je bila rosa na moji mreži izredno močna in se je zgostila v velike kapljice. V eni takšnih sem ugledal, kot v zrcalu, ogledalu samega sebe.«

»Torej si se tudi ustrašil samega sebe in ne česa drugega?« sem si drgnil na kratko prekiniti njegovo povest z vprašanjem.

»Ja, sebe, sebe. Jazen sem sam nase, da sem tako površno pogledal, kaj mi pravzaprav stoji, visr nasproti, besen, ker sem se ustrašil ničesar, svoje zrcalne slike. Še ušesa mi zrastejo in bom popolnoma podoben oslu,« je odgovoril svoj srd in jad moj prijatelj. 52

»Veš Bučko, tako si spoznal staro resnico, ki pravi, da je strah znotraj votel okoli ga pa nič ni,« sem ga skušal potolažiti z modrostjo mojega deda.

»Kar pojdi, dosti te imam! Še norčeval se boš iz mene! Ha, prijatelj pa tak! Tebe tam notri res ne more biti strah! Pridi, imej korajžo in preživi eno noč in dan tukaj z menoj, na prostem. Pokakaš se od strahu, prijatelj. To je drugačno življenje in strah, borba za preživetje in obstoj sta naš vsakdan. Hej, pojdi in kmalu spet pridi,« je v trenutku postal spravljen.

»Gotovo še pred zimo. Glej, da mi prej ne uideš spat!« sem mu odgovoril čofotajoč v mokrem obuvalu proti domu.

NAŠA PISANJA

V začetku avgusta je Milena Amon na Policijsko upravo Ljubljana naslovila naslednje pismo. Ob zaključku redakcije na odgovor še čaka.

Spoštovani!

Že več let se trudimo vzpostaviti varnejše speljevanje avtomobilov s **stranske poti Podravnik v smer Logatec na cesti G2-102, odsek 1033, relacija Logatec – Godovič**.

Na našo pobudo je bil leta 2001 najprej postavljen prometni znak, ki označuje priključek stranske poti na glavno cesto, v letu 2005 so nam na našo ponovno prošnjo postavili znak omejitve hitrosti na 70 km/h. Na žalost kljub vsemu, žal, skoraj nihče ne zmanjša hitrosti vožnje, tako da osebna in tovorna vozila na tem delu iz smeri Logatec – Godovič, kjer je odcep poti z Ravnika v smer Logatec, takoj za ostrim ovinkom, nemalokrat komaj uidejo smrti oziroma srce zastane od strahu, ko ne veš, če boš ušel drvečemu vozilu, ki ima sicer prednost na glavni cesti, vozi pa očitno prehitro!

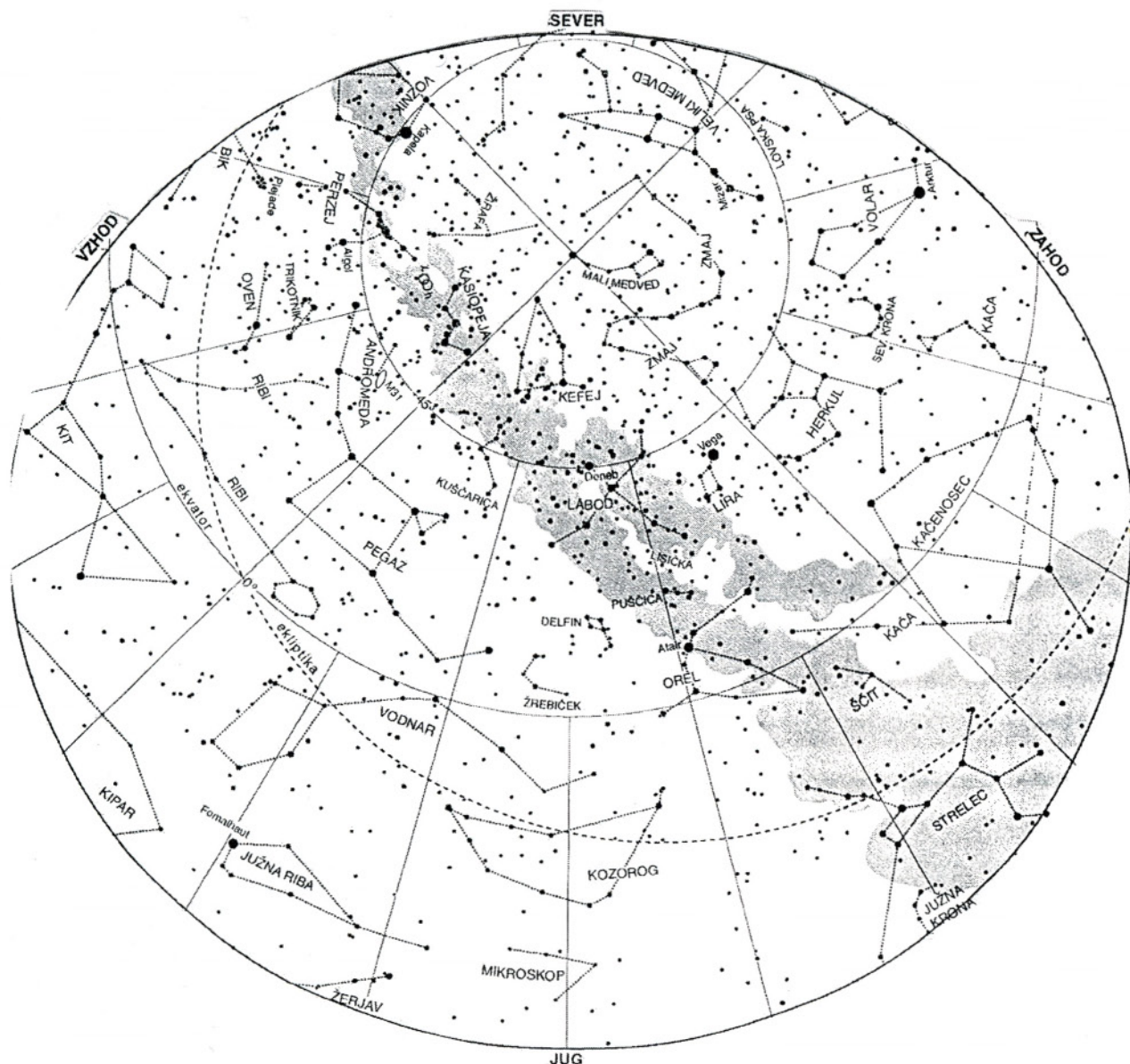
Ker je v neposredni bližini tudi avtobusna postaja, na obeh straneh regionalne ceste, kjer čakajo na avtobus in šolski kombi naši otroci, ponovno apeliramo na vas, da pomagate vsaj s tem, da kdaj z merilcem hitrosti obiščete odsek, o katerem pišemo. Menimo, da bi na takih delih cestišč veliko bolj utemeljeno in nujneje potrebovali vašo prisotnost kot v samem centru Logatca, kjer pa pogosto ustavljate!

V pričakovanju na vaše sodelovanje vas lepo pozdravljamo in resnično upamo, da boste vsaj malo pripomogli k varnejšemu vključevanju nas vseh na glavno cesto

VEČERNO NEBO V JESEN 2006

Vsako noč ob isti uri (če gledamo iz istega opazovališča) so ozvezdja premaknjena bolj proti zahodu. Vzrok temu je kroženje Zemlje okoli Sonca. V enem mesecu se zvezde premaknejo za 30 stopinj proti zahodu. Za opazovanje je najboljše, da v jasni, temni noči ležemo na tla (če nimamo teleskopa) in opazujemo.

V septembru si lahko dobro ogledamo ozvezdja **Kefej**, **Labod**, **Delfin**, **Žrebiček**, **Vodnar** in **Kozorog**, saj ležijo sredi neba od severa proti jugu. Ozvezdje **Kefej** sestavljajo razmeroma šibke zvezde z izsevom tretje do četrte magnitude. V njem je ena najbolj znanih spremenljivih zvezd (Delta – na jugu Kefeja). Spreminjanje sija iz noči do noči lahko opazujemo tudi sami, če zvezdo primerjamo z zvezdami v njeni okolici. V Kefeju je tudi znana oranžnordeča zvezda – Granatna zvezda. Tudi to zvezdo lahko opazujemo brez posebnih pripomočkov, leži na jugu Kefeja, bolj desno od Delte. Ozvezdje **Labod** včasih imenujemo tudi Severni Križ, saj je v značilni dobro vidni obliki križa. Če pa križu na prečnici dodamo še po eno zvezdo na vsaki strani, vidimo obliko letečega laboda. Z dobrim daljnogledom lahko v tem ozvezdju opazimo dvoezdije Albireo, z glavno zvezdo zlatorumene barve in njeno spremljevalko modre barve. Južno od Laboda leži ozvezdje **Delfin**, ki ga ne moremo zgrešiti, nekoliko težje pa najdemo **Žrebička**. Pomagati si moramo z zvezdami Delfina. Manj blesteče ozvezdje je **Kozorog**, sestavljeno iz

šibkih zvezd in navideznih dvojic.

Od planetov je v jeseni najugodnejši za opazovanje Uran (najdemo ga v ozvezdju Vodnar), v septembru tudi Neptun (v Kozorogu) in Pluton v prvi polovici noči. Venera je zvezda Danica, Merkur bo viden od oktobra dalje na večernem nebu, Mars pa zahaja kmalu za Soncem.

Spodnja karta prikazuje nebo konec septembra ob 21. uri, sredi oktobra ob 20. uri in sredi novembra ob približno 19. uri, ko bo zaradi daljših noči tudi primerno za opazovanje.

Zaželimo si črno, jasno nočno nebo in veliko sreče pri opazovanju.

SUDOKU

sestavila: Metka Petrič

		4	9				9	2
8		9	7					
	3					8		9
		7					6	
6								8
	1					4		
9		1					7	
					1	5		4
2	5				6	1		

Zopet igra za kratek čas. Ponovimo: vstaviti morate številke v manjkajoča polja tako, da so v vsaki tabeli 3×3 števila od 1 do 9, vsako samo enkrat, prav tako tudi v vsakem stolpcu in vsaki vrstici. Čas reševanja za izurjene je 15 minut.

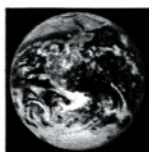
NAGRADNI REBUS

v = r

1,2,3,4 i = e

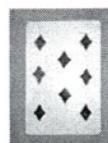

+e

o = a

množina

k = b

(sestavila Hana in Domen)

Nagrada: Silvana Kavčič nagrajencu podarja božično-novoletni šampanjec.

Rešitve rebusa pošljite **do 6. decembra 2006** na naslov
Ravniška sapca, Ravnik 10, 1372, Hotedršica.

Med pravnimi rešitvami bomo izžrebali
nagrajenca ali nagrajenko.

Zahvaljujemo se vsem, ki ste poslali rešitve rebusa iz tretje številke Ravniške sapce. Pravilna rešitev je bila *Poletni večeri ob ognju*. Iva Istenič je izžrebala Cveta Kovača iz Hotedršice, nagrada pa je bila njena odlična špehova potica. Čestitamo!

Utrinek z
žrebanja pri
Plešnarjevih

NAPOVEDUJEMO V NASLEDNJI ŠTEVILKI

- Na obisku pri Steklasovih
- Rolanje po Ravniku
- Razglasitev rezultatov literarnega natečaja za medvedjo zgodbo
- O medvedih na Ravniku
- Ravniški ognjemet

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI: Vhod v ravniško cerkev sv. Barbare (R. Brus)